

Andrei Matvejev
Advokaadibüroo Andrei Matvejev
andrei.matvejev@matvejev.ee

Teie 25.04.2025
Meie 08.05.2025 nr 12.1-1/1009-3

Vastus järelepärimisele

Austatud härra Matvejev

Oma 21.02.2025 selgitamistaotluses palus SA Narva Linna Arendus (edaspidi *Sihtasutus*) Rahandusministeeriumi vastuseid järgmistele küsimustele:

1. Kas Narva linna eelarvest eraldatavaid rahalisi vahendeid tuleb käsitleda vähese tähtsusega riigiabina?
2. Kas rahastamisel, mis võib olla või saada vähese tähtsusega riigiabina, on riigiabi määramise kohustus seatud abi andja või abi saaja ülesandeks?
3. Kas rahastamise määramine vähese tähtsusega riigiabina on halduskohustus ning kui see kohustus on seatud abi saajale, kas see kujutab endast abi saaja halduskohustuse täitmiseks volitamise juhtumit halduskoostöö seaduse mõttes?

Palume vabandust vastustega viivitamise pärast. Vastame küsimustele kõigepealt riigiabi mõiste kontekstis, sest selgitamistaotlusele lisatud Sihtasutuse 2025. aasta tegevuse toetamise lepingus toodud summad ületavad vähese tähtsusega abi ülemmäära.

Toetuse käsitlemine riigiabina

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikest 1 on tuletatud kriteeriumid, mis kõik peavad olema täidetud üheaegselt, et meede oleks käsitletav riigiabina: (i) toetuse saajaks on ettevõtja; (ii) tegemist on riigi vahenditega ja meede on omistatav riigile; (iii) meede annab eelise ettevõtjale; (iv) meede on valikuline ja (v) meede mõjutab või võib mõjutada konkurentsi ja liikmesriikide vahelist kaubandust. Euroopa Komisjon on need kriteeriumid põhjalikult selgitanud oma 2016. a [riigiabi mõiste teatistes](#). Vähese tähtsusega abi puhul on toetuse summa suhteliselt väike (nt Euroopa Komisjoni määruses (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes, see on 300 000 eurot ühe ettevõtja kohta kolme aasta jooksul), mistõttu on mõju konkurentile ja liikmesriikide vahelisele kaubandusele väike ja seetõttu ei loeta sellist abi riigiabiks vaid vähese tähtsusega abiks ning ka abi andmisel kehtivad lihtsamad tingimused.

Järelikult, tuleb abimeetme kavandamisel eelnevalt analüüsida, kas meede võib sisaldada riigiabi ja kui vastus on „jah“, siis teha kindlaks, milliste Euroopa Komisjoni suuniste, raamistike, teatiste või määruste alusel saaks abi anda. Eristatakse riigiabi, mis vastab Euroopa

Komisjoni üldise grupierandi määrusele ja riigiabi, mille andmiseks on vajalik eelnevalt taotleda Euroopa Komisjoni luba. Kui tegemist on suhteliselt väikese summaga ja toetuse saaja vähese tähtsusega abi vaba jääk on piisav, võib anda vähese tähtsusega abi Euroopa Komisjoni vähese tähtsusega abi määruse alusel.

Riigiabi eeskirju kohaldatakse üldjuhul vaid siis, kui abi saaja on ettevõtja. Nagu mainisite oma õiguslikus analüüsis teemal *“Kas SA Narva Arendus on vähese tähtsusega riigiabi saaja Komisjoni määruse (EL) 2023/2831 valguses”*, ettevõtja on majandustegevusega tegelev üksus sõltumata õiguslikust vormist või omandistruktuurist. Riigiabi mõiste teatise punkt 10 täpsustab, et „üksuse liigitamine ettevõtjaks on alati seotud konkreetse tegevusega. Kui üksus tegeleb nii majandustegevuse kui ka mittemajandusliku tegevusega, tuleb teda lugeda ettevõtjaks ainult seoses esimesega“. Seega peaks meie arvates lähtuma riigiabi analüüsis mitte toetuse saaja tegevuse eesmärkidest vaid konkreetsetest tegevustest, milleks toetust antakse.

Samuti peame oluliseks osutada riigiabi mõiste teatise punktides 9, 12 ja 14 väljatoodule, mille kohaselt ei sõltu riigiabi eeskirjade kohaldamine sellest, kas üksus on loodud kasumi saamiseks. Euroopa Kohus on järjekindlalt olnud seisukohal, et mis tahes tegevus, mis seisneb kaupade ja teenuste pakkumises turul, on majandustegevus. Seega kui üksus pakub nt teenuseid, nende teenuste jaoks on olemas turg ning samu teenuseid pakuvad või soovivad pakkuda turul kolmandad isikud, tuleb vastavate teenuste pakkumist pidada majandustegevuseks.

Kui ei saa välistada majandustegevust, on võimalik jõuda järeldusele, et meetmetel on vaid kohalik mõju ehk riigiabi viimane kriteerium (mõju liikmesriikide vahelisele kaubandusele) on täitmata. Näiteks on ka Euroopa Komisjon teinud mitmeid otsuseid, kus on leitud, et konkreetsete asjaolude tõttu on teatavatel tegevustel vaid kohalik mõju ning seetõttu ei mõjutanud need liikmesriikide vahelist kaubandust ja seega polnud tegemist riigiabiga. Näited sellistest otsustest on toodud riigiabi mõiste teatise punktis 197, sh üheks näiteks vaid kohalikku mõju omavatest juhtumitest on spordi- ja puhkerajatised, mis teenindavad peamiselt kohalikku elanikkonda ja ei meelita ligi investeeringuid teistest liikmesriikidest.

Juhime tähelepanu, et vastavalt riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile RAR on aastatel 2019 - 2021 teiste abi andjate poolt Sihtasutusele määratud vähese tähtsusega abi: Eesti Töötukassa palgatoetus summas 3047.49 abimeetmest „Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks 2015-2023“, toetus Sihtasutuse Ida-Viru Ettevõtluskeskus abimeetmest „Ettevõtjate arengu, ekspordialane ning uute tehnoloogiate kasutuselevõtuga seotud nõustamine ja koolituse programm“ (projekt „Ettevõtte ärimudeli uuendamine vene keeles“ summas 626.53 ja vähese tähtsusega abi summas 27.00 RTK abimeetmest „Ettevõtlusteadlikkuse arendamine (nõustamine MAKide kaudu)“ - veebiseminaril "Знай клиента! Теория поколений" osalemine.

Riigiabi määramise kohustus

[Halduskoostöö seaduse](#) mõttes avaliku halduse ülesanne ehk haldusülesanne on avaliku ülesande üks alaliik. Haldusülesanne võib seonduda kolmandate isikute suhtes otsuste tegemisega (soodustavad või koormavad haldusaktid, sunni rakendamine), kuuluda olemuslikult riigi või kohaliku omavalitsuse pädevusse või seonduda avaliku võimu teostamisega.

Eelnevast lähtuvalt võib jõuda järeldusele, et rahastamise määratlemist vähese tähtsusega abina ei saa pidada avaliku halduse ülesandeks.

Samuti on küsitav, kas selline kohustus on üleantav abi saajale. [Konkurentsiseaduse](#) § 33 lõigetest 4¹, 4⁴ ja 5 tuleneb vähese tähtsuse abi andmisel abi andjale kohustus abi saajat teavitada sätetes nimetatud asjaoludest ning ühtlasi jälgida, et uue vähese tähtsusega abi andmisel ei ületataks vähese tähtsusega abi ülemmäära. Kuivõrd abi andja vastutab riigiabi reeglite järgimise eest, siis ei ole põhjendatud kohustada abi saajat määratlema abile kohalduvaid reegleid.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaur Kajak
halduspoliitika asekancler

Lisaadressaadid:
SA Narva Linna Arendus SA Narva Linna Arendus

Ljudmilla Sokolnikova 611 3360
Ljudmilla.Sokolnikova@fin.ee